TARANTULAT

Theraposidae

Eri hämähäkkilajeja on maailmasta tunnistettu noin 35 000. Terraariossa pidetään yleisimmin lintuhämähäkkejä, eli tarantulia. Lajien laaja kirjo tarkoittaa suuria eroja tarantulien ulkonäössä, koossa, käyttäytymisessä, hoidossa ja luonteissa. Olemme pyrkineet tällä hoitomonisteella tuomaan esiin ne tärkeimmät seikat, jotka tarantulan hoidossa on syytä tietää.
Lajikohtaisia esittelyjä löydät sivuiltamme www.faunatar.fi

Tarantulia tavataan lähes kaikista maapallon lämpimimmistä osista. Lajikohtaisia eroja eläinten välillä on paljon.

Osa lajeista asuu puissa, osa kaivautuu hyvinkin syvään tunneliin, osa piiloutuu kivien, kaarnojen ja muiden piilojen alle tai käyttää valmiita koloja piiloinaan.

Tarantulista pienimmät jäävät alle 5 cm kokoisiksi, kun taas suurin, Goljatinlintuhämähäkki, voi saavuttaa 30 cm jalkojen kärkivälin. Tyypillisimmät lajit ovat keskikokoisia, kooltaan 15 cm molemmin puolin. Pituus ilmoitetaan mittaamalla jalkojen väli: taimmainen jalka vasemmalla –> etummainen jalka oikealla.

Brachypelma vagans, aikuinen naaras.

TERRAARIO

Tarantulat ovat yksineläjiä, jotka luonnossa tapaavat vain lisääntymisaikaan. joitain lajeja *Avicularia-, Neoholothele- ja Poecilotheria*-suvuista on pidetty useiden yksilöiden ryhmissä, mutta harmiteltavan usein ryhmässä esiintyy kannibalismia ja lopputulos on ikävä. Emme näin ollen suosittele tarantulien yhdistämistä samaan terraarioon!

TERRAARION VALINTA

Parhaiten terraarioksi sopii sivulta tai päältä avattava lasiterraario. Tarantulat ovat yllättävän vahvoja, kärsivällisiä ja kekseliäitä, huolehdi siis, että terraario on ehdottoman pakovarma ja että siinä on riittävä ilmanvaihto. Terraariolukko on monessa tapauksessa hyvä ratkaisu karkailun estämiseksi. Lukko estää myös pieniä lapsia ja muita uteliaita avaamasta terraariota omin luvin Varmista terraarion riittävä koko jo osto-tilanteessa Faunattaren henkilökunnalta.

Arboreaalisille, eli kiipeileville lajeille hankitaan malliltaan korkea terraario, jotta eläimellä on mahdollisuus kiipeilyyn. Jonkinlaisen minimin kiipeilevän lajin terraarion koolle saa laskemalla korkeudeksi 3 x eläimen pituus, leveydeksi 2,5 x eläimen pituus.

Terrestriaalisille, eli maassa viihtyville lajeille pohjapinta-ala on korkeutta ratkaisevampi tekijä, tosin monet lajit kiipeävät sileää lasiseinääkin pitkin hyödyntäen näin koko terraarion pinta-alan. Tilantarve vaihtelee lajeittain. Terrestriaaliset lajit ovat tyypillisesti raskasrakenteisia ja suhteellisen kömpelöitä kiipeämään. Liian korkea terraario saattaa aiheuttaa niille vaaranpaikkoja, sillä korkealta pudotessaan tarantula voi vahingoittua vakavasti.

Lajikohtaisissa esittelyissämme annetaan esimerkkimittoja terraariokokojen suhteen. Lajiesittelyt löydät nettisivuiltamme www.faunatar.fi

TERRAARION SISUSTUS

Terraarion sisustamisessa on otettava huomioon yksilön koko, lajin käyttäytyminen ja lajin luontaisen levinneisyysalueen ilmasto. Parasta on tutkia, millaisessa ympäristössä laji elää luonnossa ja pyrkiä jäljittelemään tätä. Pienellä vaivannäöllä tarantulallekin saa sisustettua upean terraarion, joskin tarantulat usein sisustavat varsin innokkaasti terraariotaan itsekin.

Pohjamateriaaliksi tarantulan terraarioon sopii esimerkiksi, lannoittamaton turve, lannoittamaton multa, ns. kookosturve. Voit sekoitella eri pohjamateriaaleja esim. kookosturpeeseen, jossa on seassa pieni määrä hiekkaa, on helppo kaivaa tunneleita, jotka pysyvät koossa. Pohjamateriaali ei saa olla pölyävää, kuten hienojakoista hiekkaa tai kutterinpurua, sillä tarantulan hengityselimet sijevat takaruumiin alapinnalla ja pölyävä pohjamateriaali voi tukkia tarantulan keuhkot. Erityisesti tämä koskee terrestriaalisia lajeja. Arboreaalisten lajien kohdalla pohjamateriaalin valinta ei ole aivan niin tarkkaa, sillä

eläin on käytännössä koko elämänsä ajan terraarion yläosassa.

Terrestriaaliselle lajille terraarioon laitetaan paksusti, n. 15-20cm pohjamateriaalia, jonne se voi kaivautua. Lisäksi korkea pohjamateriaali ehkäisee mahdollisesta putoamisesta aiheutuvia tapaturmia. Lisäksi voit tarjota piilopaikaksi terraarion pohjalle kaarnanpalan, terraarioluolan, puolikkaan kukkaruukun tai periaatteessa mikä tahansa tarantulalle vaarattoman vaihtoehdon, vaikkapa kasan kuivia lehtiä.

Esimerkki terrestriaalisen tarantulan terraariosta.

Arboreaalisen lajin terraarioon sijoitetaan eri paksuisia oksia, kaarnaputkia ja piilopaikkoja. Piilopaikaksi terraarion yläosaan voit laittaa silkkikasveja, myös pienten lemmikkilintujen pajusta punotut pesät voivat olla tarantulan mieleen. Monet kiipeilevät lajit rakentavat piilon itsekin, tekemällä verkostaan ”putken”, jonka turviin ne pääsevät pujahtamaan.

Voit somistaa terraarion oman makusi mukaisesti, tarantula ei ole asumuksensa ulkonäön suhteen turhan tarkka. Muista kuitenkin välttää pöliseviä, piikikäitä, helposti homehtuvia tai muutoin sopimattomia somisteita. Huomioi että seinällä kiipeilevä tarantula voi pudota koristeiden päälle, joten teräväreunaiset koristeet kannattaa sijoittaa terraarion keskiosiin tai jättää kokonaan pois. Voit halutessasi käyttää terraariossa oikeita kasveja, mutta älä lannoita niitä. Liiallinen valaistus on tarantulasta epämiellyttävää, joten kasvivalintana tekokasvit ovat usein kaikkein helpoimpia.

Kovin raskaiden somisteiden, kuten isojen kivien, käytön kanssa tulee olla maltillinen. Tarantula ei somisteita kunnioita millään lailla, vaan se kiipeilee niiden päällä ja kaivautuu niiden alle, josta saattaa seurata raskaiden somisteiden romahdus tarantulan päälle.

OLOSUHTEET

Tarantulien olosuhteissa on lajikohtaisia eroja, joten tarkista aina etukäteen, minkälaiset olosuhteet hankkimasi laji tarvitsee.

Terraarion lämpötilaksi riittää useimmilla lajeilla huoneenlämpö. Mikäli lämpötilaa kuitenkin tarvitsee nostaa, käytetään matalatehoista hehkulamppuspottia, joka sijoitetaan siten, ettei eläin voi siinä itseään polttaa. On tärkeää huolehtia, ettei lämpötila nouse liian korkeaksi, sillä liian korkeatkin lämpötilat voivat olla tarantulalle kohtalokkaita. Sijoita terraario niin, ettei siihen paista aurinko, sillä suljetussa tilassa lämpötila voi auringonpaisteessa kohota liian korkeaksi. Jatkuva korkea lämpötila myös kiihdyttää tarantulan aineenvaihduntaa ja näin lyhentää sen elinikää.

Terraarion alle sijoitettavat lämpömatot ja –kaapelit eivät hämähäkkieläimille sovellu, sillä maalla elävien tarantulien luontaiseen tapaan kuuluu kaivautua maahan, mikäli lämpötila nousee liian korkeaksi. Hehkulampulla lämpö tulee ylhäältä, kuten luonnossakin. Muuta valaistusta ei tämän lisäksi tarvita. Yöksi valaistus sammutetaan.

Terraarion riittävää ilmankosteutta ylläpidetään säännöllisellä sumuttamisella tai kaatamalla pohjamateriaaliin vettä. Sumuttamiseen soveltuu esim. kukkasumutin.

Eri lajien kesken kosteusvaatimuksissa on eroja paljonkin. Kuivien alueiden lajit pärjäävät 40-60 % ilmankosteudessa, kosteiden alueiden lajit kaipaavat 70-80 % ilmankosteutta. Terraarion ilmankosteutta saadaan helposti nostetuksi sumuttamalla sitä päivittäin kukkasumuttimella.

Tarantulat eivät tarvitse kirkasta valaistusta, ne viihtyvät hieman hämärässäkin aivan hienosti. Mikäli terraarion lämmityksen hoitaa spottivalo, antaa se samalla riittävän valaistuksenkin terraarioon.

RUOKINTA

Tarantulat ovat hurjasta nimestään ”lintuhämähäkit” huolimatta lähinnä hyönteisten syöjiä. Niille maistuvat lemmikkieläinliikkeissä myytävät jauhomadot, sirkat, torakat, vahakoit ja muut hyönteiset. Tarantulat ovat yksilöllisiä eläimiä, joten eroja niiden ruokamieltymyksissä on jonkin verran. Toiselle kelpaa sirkka, toiselle ei – kokeilemalla löytyy ne kaikkein maistuvimmat vaihtoehdot. Kesäisin voi itsekin pyydystää luonnosta toukkia, sirkkoja, perhosia ja muita selkärangattomia - vaihtelu virkistää hämähäkkiäkin. Isommille yksilöille voidaan tarjota myös hiiren ”pinkkejä”.

Tarantulilla on erittäin huono näkö ja ne löytävätkin saaliinsa sen liikkeiden aiheuttamien värähtelyjen perusteella. Sopivan saaliin osuessa kohdalle, hämähäkki hyökkää salamannopeasti, iskee leukansa saaliiseen ja ruiskuttaa siihen lamauttavaa myrkkyä. Tämän jälkeen hämähäkki valuttaa saaliiseen ruoansulatusentsyymejä, jotka muuttavat saaliin nestemäiseen muotoon. Hämähäkki imee siis saaliinsa nestemäisessä muodossa imumahaansa, joka sijaitsee keskiruumiissa.

Ruokintaväliin vaikuttavat hä-

mähäkin ja ruokaeläinten koko. Pieniä slingejä ruokitaan n. kerran viikossa, aikuisia hämähäkkejä 3-4 viikon välein. Varo yliruokkimasta tarantulaasi, sillä liian tiheä ruokinta paitsi lyhentää hämähäkin elinikää, voi liian lihavaksi päässyt hämähäkki loukata itsensä kuolettavasti pudotessaan esimerkiksi terraarion seinältä.
Sopivan painoisen hämähäkin takaruumis on suunnilleen samanlevyinen kuin sen keskiruumis.
Vitamiini -ja kalkkilisiä ei tarvita, päinvastoin, niistä voi olla jopa haittaa; hienojakoiset jauheet voivat kertyä hämähäkin imumahaan ja tukkia sen, jolloin tarantula ei enää kykene syömään.

Tarantula tarvitsee juomavettä, kuten mikä tahansa eläin. Liian iso vesitila saattaa kuitenkin aiheuttaa hukkumisen, etenkin aivan pienten poikasten kanssa. Täysikasvuisille yksilöille juomavesi tarjotaan laakeasta astiasta terraarion pohjalla. Aivan pienten poikasten juomaastiaksi käy esim. pullonkorkki, vastakuoriutuneiden ”slingien” kanssa suihkepullosta suihkitut vesitipat ovat turvallisimpia.
Vesigeeli ei ole sitkeästä luulosta huolimatta tarantulalle sopiva nesteen lähde, sillä geelin ideana on, että eläin syö sen. Tarantula ei kykene syömään vesigeeliä, jolloin se saattaa kuolla janoon, jos tarjolla on veden sijasta vain vesigeeliä.

NAHANLUONTI

Kasvaessaan tarantula luo nahkansa. ennen nahanluontia sen ruokahalu vähenee ja se on väritykseltään normaalia sameampi. Hämähäkki kääntyy nahkaa luodessaan selälleen, avaa selkäkilpensä ja poistuu tätä kautta vanhasta nahastaan. Nahanluonti voi kestää puolesta tunnista useaan tuntiin. Yli vuorokauden kestävä nahanluonti kertoo riittämättömästä ilmankosteudesta tai muusta ongelmasta ja voi olla hyvinkin voimille käyvää. Terraarion ylimääräinen sumuttelu nahanluonnin aikana onkin suositeltavaa, mutta varo suihkuttamasta suoraan hämähäkkiä tai muuten häiritsemästä sitä.

Nahkaa luodessaan hämähäkki on täysin puolustuskyvytön, joten kaikki ruokaeläimet on syytä poistaa terraariosta, jotta ne eivät vahingoita sitä.

Nahanluonnin jälkeen tarantula on kauneimmillaan, sen värit ovat kirkkaat ja karvat kiiltävät kauniisti.

Täysikasvuisen Grammostola rosea - naaraan vanha nahka.

Mikäli tarantula on vahingoittanut itsensä ja siltä puuttuu raaja, se voi regeneroida itselleen uuden, joka tulee esiin nahanluonnissa. Toisaalta vahingoittunut raaja saattaa aiheuttaa myös ongelmia nahanluontiin, mikäli arpikudos estää jalkaa irtoamasta vanhasta nahastaan. Tällöin tarantula voi nahkaa vaihtaessa amputoida raajansa, jotta nahasta irrottautuminen olisi mahdollista.

Nahanluonti on tarantulan elämän kriittisintä aikaa, jolloin sen on annettava olla täysin rauhassa. Vanhuus, huono peruskunto, sairaus tai väärät olosuhteet voivat vaikeuttaa nahanluontia. Hoitajan tärkein tehtävä on huolehtia, että terraariossa vallitsee riittävä ilmankosteus, joka helpottaa tarantulan selviämistä urakastaan.
Odota nahanluonnin jälkeen muutamia päiviä, ennen kuin tarjoat tarantulalle ruokaa, jotta vanha nahka ehtii kovettua kunnolla.

Brachypelma albopilosum luomassa nahkaansa.

SUKUPUOLEN MÄÄRITYS

Hoidollisesti ei ole väliä hankitko naaran vai koiraan, mutta eliniän suhteen sukupuolella on merkitystä paljonkin. Tarantulat ovat pitkäikäisiä, joidenkin lajien naaraat elävät hyvinkin yli kaksikymmenvuotiaiksi. Koiraat ovat lyhytikäisempiä, ne elävät keskimäärin 4-6 vuotiaiksi.

Sukupuolenmääritys varsinkin keskenkasvuisilla yksilöillä on verraten hankalaa, mutta sukukypsän uroksen tunnistamisen pitäisi onnistua. Sukukypsien koiraiden raajat ovat usein ohuemmat ja pidemmät kuin naarailla. Naaraat ovat usein koiraita massiivisempia ja niiden takaruumis on muodoltaan pyöreämpi. Sukukypsällä koiraalla on etujalkojen toisen nivelen kohdalla parittelussa käytettävä ”koukku”. Toisilta lajeilta tämä koukku puuttuu ja sukupuoli määritellään vertailemalla pedipalppien (lyhyet raajat leukojen vieressä) päihin muodostuvia pullistumia. Näissä pullistumissa koiraalla on spermasäiliöt. Koiraiden pedipalppien päihin muodostuvia pullistumia kutsutaan niiden ulkonäön vuoksi joskus nyrkkeilyhanskoiksi – varsin kuvaavaa! Keskenkasvuisen tarantulan sukupuolen voi varmimmin määritellä juuri luo-

dusta nahasta. Sukupuoli voidaan määritellä myös takaruumiin alaosia vertailemalla. Naaraalla etuosa vatsapuolesta on ulospäin koholla, uroksen vatsapuoli on litteä. Tämä menetelmä ei kuitenkaan ole kovin varma.

KÄSITTELY

Jotkin lajit ovat suhteellisen rauhallisia, osa hyvinkin aggressiivisia. Huolimatta yksilön mahdollisesta rauhallisuudesta on tarantulan ylimääräinen käsittely turhaa, sillä eläin itse ei odota omistajaltaan hellyyden osoituksia. Tarantula ei siis ole sylieläin, vaan sen paikka on omassa terraariossaan, jossa se saa puuhata sille ominaisia puuhiaan. Käsittely on tarantulalla turhaa stressiä ja hämähäkki voi pudota, jolloin takaruumis voi haljeta ja tämä tietää eläinparalle lähes varmaa kuolemaa.

Tulee myös muistaa, että tarantulat ovat myrkyllisiä. Tarantula voi purra ja pelästyessään moni Etelä-Amerikkalainen laji voi puolustautua sukimalla takaruumiistaan poltinkarvoja, jotka kirvelevät iholla ikävästi. Tarantulan purema on vähintäänkin kivulias, myrkky vastaa tyypillisesti paria ampiaisenpistoa. Allergisen ihmisen reaktiot myrkkyyn voivat olla voimakkaat.

Mikäli tarantulaa tarvitsee siirtää, on tämä paras tehdä ohjaamalla hämähäkki sopivan kokoiseen astiaan ja siirtää siinä.

Brachypelma klaasi

LAJIT

Tutustu eri lajeihin sivuillamme www.faunatar.fi, hyviä lukuhetkiä! Henkilökuntamme neuvoo mielellään lisää!

Teksti ja kuvat © Faunatar-ketju. Ohjeen jakaminen ja kopiointi sallittu ainoastaan Faunatar-ketjun myymälöille.